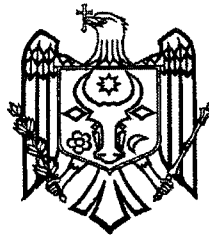

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 63-53-53; Fax: (022) 63-53-55

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Тел. (022) 63-53-53; Факс: (022) 63-53-55

4-35/1-1100 № 05.10.17

La № _____ din _____

*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28, MD-2004*

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Vă expediem sesizarea despre verificarea constituționalității privind prevederilor art. 244 alin. (1) și (2) lit. b) Cod penal al Republicii Moldova sub aspectul corespunderii art. 21, 22, 23, 54 din Constituția Republicii Moldova și art. 7 CEDO.

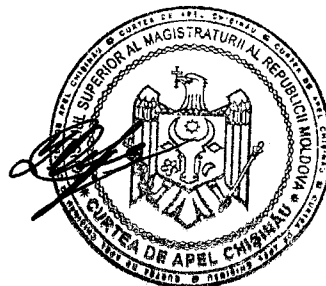
Anexă:

- Actul de sesizare, sesizarea despre verificarea constituționalității privind prevederilor art. 244 alin. (1) și (2) lit. b) Cod penal al Republicii Moldova sub aspectul corespunderii art. 21, 22, 23, 54 din Constituția Republicii Moldova și art. 7 CEDO, pe 27 file;

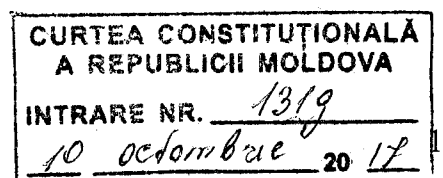
- Copia Încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, privind admiterea demersului apărătorului cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe 3 file;

Cu înalte considerațiuni,

**Judecătorul
Curții de Apel Chișinău**

Ouș Ludmila

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28
Mun. Chișinău, MD 2004
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

Prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. g din Constituție

I – AUTORII SESIZĂRII

1. Nume/denumirea:

1.1. Iarmolenco Anatolii - Administrator SRL Tanjar-Co, cu domiciliul în mun. Chișinău, str. Miron Costin, 2, ap. 32.

1.2. SRL Tanjar-Co, cu sediul în mun. Chișinău, str. V. Docuceaev, 4, ap. 4, reprezentată de administratorul Iarmolenco Anatolii.

1.3. Coleada Victor - cu domiciliul în mun. Chișinău, bd. Moscova, 20/2, ap. 6.

2. Numele și prenumele reprezentantului: Silivestru Mihail

3. Ocupația reprezentantului: Avocat

4. Adresa reprezentantului: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. V. Lupu, 81, ap. 57, MD 2008

5. Tel. +37379763310 10. Fax

6. Email: silivestru.mihail.ms@gmail.com

II – OBIECTUL SESIZĂRII

7. Prezenta sesizare are ca obiect controlul constituționalității dispozițiilor art. 244 alin. (1) Cod penal „Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale...” și dispozițiilor art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal „Aceeși acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari” și autorii solicită verificarea compatibilității articolelor contestate cu dispozițiile art. 21, art. 22, art. 23, art. 54 din Constituție și art. art. 6, 7 al Convenție europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, reieșind din argumentele invocate de autori în prezenta sesizare.

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

8. În procedura Curții de Apel Chișinău se află spre examinare în ordine de apel, cauza penală de învinuire a cet. Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL Tanjar-Co în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 și art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

8.1. Potrivit ordonanțelor de punere sub învinuire și rechizitorului întocmit de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Octavian Iachimovschi, cet. cet. Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL Tanjar-Co, sunt învinuiți în săvârșirea faptei care rezumativ constă:

8.2. Iarmolenco Anatolii în calitate de administrator al SRL Tanjar-Co, societate al cărei gen principal de activitate o reprezintă activitatea de proiectare pentru construcții, instalații și rețele tehnico-edilitare, reconstrucții, activitate topo-geodezică și cartografică și Coleada Victor în calitate de specialist principal geodez al SRL Tanjar-Co, prin înțelegere prealabilă între aceștia, au încheiat pe perioada 03.04.2006 - 24.08.2009 contracte de subantrepriză fictive cu privire la efectuarea prospecțiunilor tehnice cu mai mulți agenți economici, având scopul neachitării impozitelor aferente lucrărilor prestate.

8.3. Astfel, constată organul de urmărire penală, învinuiții, contrar prevederilor art. 101 Cod fiscal care reglementează că „subiecții impozabili stipulați la art.94 lit. a) sânt obligați să declare, conform art. 115 Cod fiscal, și să achite la buget pentru fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art. 114, suma T.V.A., care se determină ca diferență dintre sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale, serviciilor (inclusiv T.V.A. la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă”, având scopul evaziunii fiscale a întreprinderii SRL Tanjar-Co au inclus în documentele contabile a SRL Tanjar-Co date vădit denaturate privind cheltuielile întreprinderii SRL Tanjar-Co, reflectând cheltuieli care au avut la bază operațiuni ce nu au existat, întrucât lucrările stipulate în actele de predare-primire a lucrărilor aferente facturilor fiscale primite de la subantreprenori, au fost efectuate de facto de către salariații SRL Tanjar-Co sau persoane atrase de aceasta în lipsa vreunui contract de muncă. Prin urmare, a considerat organul de urmărire penală, SRL Tanjar-Co era direct obligată să verse în bugetul de stat al Republicii Moldova a sumei TVA în valoare de 11 495 175,31 lei.

8.4. În așa mod, cet. Iarmolenco Anatolii, cet. Coleada Victor și SRL Tanjar-Co în complicitate au săvârșit infracțiunea prevăzută la lit. b), alin. 2), art. 244 Cod Penal, adică evaziunea fiscală a întreprinderilor ceea ce a condus la neachitarea impozitului sub formă de TVA în proporții deosebit de mari, astfel prejudiciind bugetul public de stat cu 11 495 175,31 lei MDL.

8.5. Prin sentința Judecătoriei sect. Centru mun. Chișinău din 14 decembrie 2015:

- Iarmolenco Anatolii a fost declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de lit. b), alin. 2), art. 244 Cod Penal și în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3 al CPP a fost liberat de pedeapsă penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție;
- Coleada Victor a fost declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42, lit. b), alin. 2), art. 244 Cod Penal și în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3 al CPP a fost liberat de pedeapsă penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție;
- SRL Tanjar-Co a fost declarată vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de lit. b), alin. 2), art. 244 Cod Penal și în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3 al CPP a fost liberat de pedeapsă penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

8.6. Împotriva sentinței Judecătoriei sect. Centru mun. Chișinău din 14 decembrie 2015 a fost declarat apel de avocații inculpaților Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL Tanjar-Co.

8.7. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, au fost admise apelurile declarate de avocații inculpaților Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL Tanjar-Co, casată sentința Judecătoriei sect. Centru mun. Chișinău din 14 decembrie 2015, inclusiv din oficiu în baza art. 409, alin. (2) al CPP și pronunțată nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, fiind dispusă încetarea procesului penal împotriva inculpaților Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL Tanjar-Co, intentat în baza art. 244, alin. (2), lit. b) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

8.8. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de avocații inculpaților Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL Tanjar-Co, a fost casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui Coleada Victor, Iarmolenco Anatolii și SRL „Tanjar-Co” și dispusă, rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, la moment cauza fiind spre examinare în Curtea de Apel.

8.9. În consecință, având în vedere că dispozițiile alin. (1) art. 244 și lit. b) alin. (2) art. 244 din Codul penal urmează a fi aplicate de către instanța de judecată la examinarea cauzei nominalizate în ordine de apel, iar fapta de care sunt învinuiți Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL Tanjar-Co și anume, neachitarea TVA faptă ce a fost încadrată potrivit art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal, în circumstanțe descrise în prezenta, pune la îndoială constituționalitatea dispozițiilor art. 244 alin. (1) și alin. (2) lit. b) din Codul penal. Această situație de conflict dintre dispoziția unei legi organice cu dispozițiile constituționale se soluționează în baza art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, prin formularea prezentei sesizări la Curtea Constituțională.

IV - EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

9.1. Potrivit art. 244 alin. (1) Cod penal „Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale...”.

9.1.1. Potrivit art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal „Aceeși acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari”.

9.2. În conformitate cu prevederile **art. 22 al Constituției** „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii nu constituie un act delictuos”.

9.3. În conformitate cu prevederile **art. 54 al Constituției Republicii Moldova**, „în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atingea existența dreptului sau a libertății.”

9.4. Curtea Constituțională prin hotărârea cu nr. 14 din 27 mai 2014, pentru controlul constituționalității art. II al Legii cu nr. 56 din 04.04.2014 pentru completarea art. 60 din Codul penal a reținut că „... în materie penală, preeminența dreptului generează următoarele principii și anume: principiul legalității infracțiunilor și pedepselor; *principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie...*” (§ 45 al Hotărârii)

9.5. Principiile respective sunt garantate și de art. 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (în continuare „CEDO”).

Astfel, prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare „CtEDO”) din 22.11.1995, pronunțată în cauza S.W. versus Regatul Unit, CtEDO a reținut că „ ... art. 7 nu se limitează la interzicerea aplicării retroactive a legii penale în detrimentul acuzatului. Acest articol consacră de asemenea într-un mod general și principiul penal „*nullum crimen, nulla poena sine lege*” precum și principiul, conform căruia o lege penală nu poate fi interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului în special prin analogie...” (§ 35 al Hotărârii CtEDO).

În continuare CtEDO prin hotărârea respectivă, a reținut că art. 7 urmează a fi interpretat și aplicat așa cum rezultă din obiectul și scopul lui, și în așa mod încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmărilor și condamnărilor penale arbitrare...” (§ 34 al Hotărârii CtEDO), or, art. 15 din CEDO nu acceptă nici o derogare de la dispozițiile art. 7 din Convenție, chiar și în caz de război sau alt pericol public ce amenință viața națiunii.

9.6. Codul penal incriminează fapta de evaziune penală a întreprinderilor și organizațiilor la art. 244. Astfel, varianta – tip a infracțiunii de evaziune fiscală, potrivit alin. (1) art. 244, reprezintă includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile,

a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă **suma impozitului** care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale.

Alin. (2) al art. 244 al Codului penal, stabilește forma agravată a evaziunii fiscale, care reprezintă **aceiași acțiune** săvârșită în proporții deosebit de mari.

Incrimnarea și sancționarea faptei de evaziune fiscală de către legislator a fost impusă ca urmare a faptului că respectiva produce efecte specifice asupra statului, asupra contribuabilului, prin diminuarea veniturilor statului, care are ca efect prin diminuarea resurselor utilizate în scopuri comune și în interesul societății, impunând contribuabililor de bună-credință, sarcina suportării fiscale majorate ca urmarea a evaziunii fiscale de către contribuabilii de rea-credință.

În acest sens, combaterea evaziunii fiscale, la caz sancționarea evaziunii fiscale, are ca scop protejarea intereselor financiare publice prin aplicarea unei politici de control și represiune din partea statului. Politică care consider este conformă practicilor comunitare, evaziunea fiscală fiind sancționată practic de către toate statele uniunii europene.

9.7. Totodată potrivit art. 21 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

9.8. Scopul legii penale potrivit art. 2 al Codului penal este apărarea, împotriva infracțiunilor, persoanei, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orânduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept. Legea penală are, de asemenea, drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

9.9. Potrivit art. 14 alin. (1) al Codului penal, infracțiunea **este o faptă** (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, **prevăzută de legea penală**, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

9.10. La rândul său art. 3 alin. al Codului penal, stabilește că, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală. Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sânt interzise. Potrivit acestui principiu, persoana care a săvârșit o infracțiune trebuie să i se aplice numai pedeapsa pentru acea infracțiune și numai în condițiile prevăzute de lege, acest principiu fiind recunoscut în doctrină sub dictonul *Nulla poena sine lege* – Nu există pedeapsă fără lege.

9.11. Consacrarea principiului legalității, așa cum am menționat anterior, are o importanță deosebită, reprezentând o garanție a drepturilor și libertăților omului în sensul că **împiedică extinderea legii penale prin analogie**. Pentru legiuitor constituie o obligație ca în activitatea de incriminare să precizeze cu exactitate atât fapta interzisă, cât și sancțiunile aplicabile pentru aceasta, iar pentru organele de aplicare a legii reprezintă o obligație de interpretare strictă a legii, la cazul concret.

9.12. Potrivit art. 58 al Constituției Republicii Moldova, cetățenii au obligația să contribuie, prin **impozite (sintagmă la plural)** și prin **taxe (sintagmă la plural)**, la cheltuielile publice. Astfel, însăși la nivel constituțional este făcută o distincție clară între noțiunea de impozit și noțiunea de taxa, plăți pe care cetățenii, în dependență de domeniul de activitate, sunt obligați să contribuie la cheltuielile publice.

9.13. În contextul infracțiunii prevăzute la art. 244 Codul penal, noțiunea de *Impozit*, utilizată la singular, urmează a fi înțeleasă în sensul stabilit la art. 6 al Codului fiscal.

9.14. Astfel, potrivit art. 6 alin. (1) al Codului fiscal, *Impozitul* este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată.

Sistemul impozitelor de stat include: a) impozitul pe venit; b) accizele; c) impozitul privat, impozitul pe avere (art. 6 alin. (5) al Codului fiscal).

Cât privește Taxele (Taxa pe Valoarea Adăugată, Taxele Rutiere, Taxa de Plasare a Publicității etc.) această nu se are în vedere în ipoteza infracțiunii prevăzute de art. 244 al Codului penal, ținând cont de faptul că potrivit art. 6 alin. (2) al Codului fiscal, **Taxa** este o plată obligatorie cu titlu gratuit, **care nu este impozit**.

9.15. Oricare interpretare a noțiunii de „Impozit” inclusiv prin extinderea legii penale și anume a noțiunii de Impozit și asupra Taxelor, astfel cum o practică organele de urmărire penală și instanțele de judecată prin sancționarea potrivit art. 244 Cod penal diminuarea taxelor, ar veni în contradicție cu regula stabilită de lit. e) art. 19 al Legii privind actele legislative, potrivit căreia terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative.

9.16. În conformitate cu prevederile art. 23 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova (Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle) „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Astfel, potrivit normei constituționale citate, exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

În acest sens, astfel cum stabilește regula stabilită de lit. e) art. 19 al Legii privind actele legislative, terminologia utilizată în actul elaborat urmează a constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative, respectiv, la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

Previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit două cerințe față de legi. În primul rând, legea trebuie să fie accesibilă. În al doilea rând, aceasta nu poate fi considerată „lege” doar dacă este formulată cu o precizie suficientă, care permite cetățeanului să-și controleze comportamentul: el

trebuie să poată prevedea, în cazurile când este necesar și cu ajutorul cuvenit, într-un grad rezonabil, în circumstanțe specifice, consecințele care pot surveni în urma acțiunii sale

9.17. Totodată, în privința acestor aspecte Curtea Constituțională a Republicii Moldova nu o dată a reținut că, exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii.

Curtea a reținut că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

În acest sens, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure. Previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Iar în cazul în care, text de lege contestat este de o manieră imprecisă și neclară, fapt care nu corespunde rigorilor de claritate și previzibilitate, consfințite în articolul 23 alin. (2) din Constituție, normele respective urmează a fi declarate neconstituționale (Hotărârea cu nr. 10 din 16 martie 2017).

9.18. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor având ca obiect taxele, urmează a fi sancționată conform alin. (2), (3), (4) sau alin. (6) art. 295 Cod contravențional, ori conform alin. (1) art. 257, alin. (5) art. 260 sau alin. (4) art. 261 Cod fiscal.

9.19. Contrar prevederilor constituționale și legale organele de reprimare a statului (cum ar fi în primul rând procuratura și instanțele de judecată) din plin aplică extinderea legii penale în cazurile de diminuare a taxelor, prin încadrarea acestora potrivit art. 244 Cod penal, fapt ce se extinde și asupra speței respective descrise anterior în privința autorilor sesizării.

9.20. Aplicarea legii penale prin extinderea noțiunii de „Impozit” inclusiv asupra „Taxelor” constituie o încălcare a art. 7 al CEDO, potrivit căreia, nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

9.21. În acest sens aș dori să menționez că argumentele invocate de autori se confirmă prin modalitate cum este definită infracțiunea de evaziune fiscală de către majoritatea statelor europene,

Astfel:

Potrivit prevederilor Legii cu nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, **legiuitorul Român** a statuat conceptul de **evaziune fiscală** ca fiind *„sustragerea prin orice mijloace de la impunerea sau de la plata impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetelor fondurilor speciale de către persoanele fizice și persoanele juridice române sau străine, denumite în cuprinsul legii contribuabili”*.

La rândul său în **legislația Ucraineană** și anume la art. 212 al Codului penal Ucrainean, evaziunea fiscală este definită ca *„Умышленное уклонение от уплаты налогов, сборов, других обязательных платежей, входящих в систему налогообложения, введенных в установленном законом порядке, совершенное должностным лицом предприятия, учреждения, организации, независимо от формы собственности или лицом, занимающимся предпринимательской деятельностью без создания юридического лица или любой другой лицом, которое обязано их платить, если эти деяния привели к фактическому непоступлению в бюджеты или государственные целевые фонды”*.

Art. 249 al Codului penal Sloven:

.... Whoever, with the intention either of evading, in whole or in part, the payment of taxes, contributions or any other prescribed liabilities of natural or legal persons by himself, or of enabling

another person to do so, or unduly acquiring the tax returned in the Republic of Slovenia or in other Member States of the European Union in whole or in part, or provides false information about income, expenses, property, goods or other circumstances relevant to taxation and other prescribed liabilities, or otherwise defrauds the tax authorities competent for the assessment or supervision of charging and paying of such liabilities, whereby the amount of liabilities evaded or the undue tax recovery represent a major property benefit, regardless of the kind of tax or liability in the course of not more than 12 consecutive months, shall be sentenced to imprisonment for not less than one year and not more than eight years....

(trad. autorilor: Oricine, cu intenția fie de a evita, integral sau parțial, **plata de impozite, contribuții sau orice altă obligație** stabilită pentru persoane fizice sau juridice de sine stătător sau de a permite unei alte persoane să o facă sau de a dobândi în mod nejustificat Taxele returnate în Republica Slovenia sau în alte state membre ale Uniunii Europene, în totalitate sau în parte, sau furnizează informații false cu privire la venituri, cheltuieli, bunuri, bunuri sau alte circumstanțe relevante pentru impozitare și alte obligații prescrise, Autoritățile competente pentru evaluarea sau supravegherea percepției și plății unor astfel de datorii, prin care valoarea datoriilor evitate sau recuperarea necuvenită a impozitului reprezintă o prestație imobiliară majoră, indiferent de tipul de impozit sau datorie în cursul a cel mult 12 luni consecutive, Se condamnă la închisoare de cel puțin un an și nu mai mult de opt ani.”.

Potrivit legii penale Austriece, din domeniul fiscal, evaziunea fiscală este tratată (cap. 33) a prin rezumarea normei legale ca neachitarea sau evitarea achitării sau prezentarea informației false, în privința, **Taxe pe Valoare Adăugate, Impozitului pe venit, alte plăți sau contribuții fiscale obligatorii.**

(§ 33 FinStrG Abgabenhinterziehung: Der Abgabenhinterziehung macht sich schuldig, wer vorsätzlich unter Verletzung einer abgabenrechtlichen Anzeige-, Offenlegungs- oder Wahrheitspflicht eine Abgabenverkürzung bewirkt.

(2) Der Abgabenhinterziehung macht sich weiters schuldig, wer vorsätzlich

a) unter Verletzung der Verpflichtung zur Abgabe von dem § 21 des Umsatzsteuergesetzes 1994 entsprechenden Voranmeldungen eine Verkürzung von Umsatzsteuer (Vorauszahlungen oder Gutschriften) oder

b) unter Verletzung der Verpflichtung zur Führung von dem § 76 des Einkommensteuergesetzes 1988 sowie dazu ergangener Verordnungen entsprechenden Lohnkonten eine Verkürzung von Lohnsteuer, Dienstgeberbeiträgen zum Ausgleichsfonds für Familienbeihilfen oder Zuschlägen zum Dienstgeberbeitrag bewirkt und dies nicht nur für möglich, sondern für gewiß hält.

(3) Eine Abgabenverkürzung nach Abs. 1 oder 2 ist bewirkt,

a) mit Bekanntgabe des Bescheides, mit dem bescheidmäßig festzusetzende Abgaben zu niedrig festgesetzt wurden oder wenn diese infolge Unkenntnis der Abgabenbehörde von der Entstehung des Abgabenanspruches mit dem Ablauf der gesetzlichen Erklärungsfrist (Anmeldefrist, Anzeigefrist) nicht festgesetzt werden konnten,

b) wenn Abgaben, die selbst zu berechnen sind, ganz oder teilweise nicht entrichtet (abgeführt) wurden,

c) mit Bekanntgabe des Bescheides, mit dem Abgabengutschriften, die bescheidmäßig festzusetzen sind, zu Unrecht oder zu hoch festgesetzt wurden,

d) wenn Abgabengutschriften, die nicht bescheidmäßig festzusetzen sind, zu Unrecht oder zu hoch geltend gemacht wurden,

e) wenn eine Abgabe zu Unrecht erstattet oder vergütet oder eine außergewöhnliche Belastung zu Unrecht abgegolten wurde, oder

f) wenn auf einen Abgabenanspruch zu Unrecht ganz oder teilweise verzichtet oder eine Abgabenschuldigkeit zu Unrecht ganz oder teilweise nachgesehen wurde.

(4) Der Abgabenhinterziehung macht sich ferner schuldig, wer vorsätzlich eine Abgabenverkürzung dadurch bewirkt, daß er Sachen, für die eine Abgabenbegünstigung gewährt wurde, zu einem anderen als jenem Zweck verwendet, der für die Abgabenbegünstigung zur Bedingung gemacht war, und es unterläßt, dies der Abgabenbehörde vor der anderweitigen Verwendung anzuzeigen.

(5) Die Abgabenhinterziehung wird mit einer Geldstrafe bis zum Zweifachen des für den Strafrahmen maßgeblichen Verkürzungsbetrages (der ungerechtfertigten Abgabengutschrift) geahndet. Dieser umfasst nur jene Abgabenbeträge (ungerechtfertigte Gutschriften), deren Verkürzung im Zusammenhang mit den Unrichtigkeiten bewirkt wurde, auf die sich der Vorsatz des Täters bezieht. Neben der Geldstrafe ist nach Maßgabe des § 15 auf Freiheitsstrafe bis zu zwei Jahren zu erkennen.

(6) Betrifft die Abgabenhinterziehung eine Verbrauchsteuer, so ist auf Verfall nach Maßgabe des § 17 zu erkennen. Der Verfall umfaßt auch die Rohstoffe, Hilfsstoffe, Halbfabrikate, Geräte und Vorrichtungen.)

9.22. Astfel constatăm cu certitudine, că cât privește Taxele aceasta nu se au în vedere în ipoteza infracțiunii prevăzute de art. 244 al Codului penal, ținând cont de faptul că potrivit art. 6 alin. (2) al Codului fiscal, **Taxa nu este impozit, iar aplicarea** legii penale prin extinderea noțiunii de „Impozit” inclusiv asupra Taxei, ca urmare a faptului că norma penală nu corespunde cerințelor de calitate și claritate a legii, este o încălcare a prevederilor art. 3 al Codului penal, art. 21, art. 22, art. 23, art. 54 al Constituției și art. 7 al CEDO.

Considerăm că din conținutul articolului 244 al Codului penal nici nu avem posibilitate cel puțin de a deduce neachitarea cărui impozit este pasibil de răspundere penală, or, spre deosebire de art. 58 al Constituției, care impune ca obligație de a achita **impozitele** și taxele pentru cetățenii R. Moldova, art. 244 al Codului penal incriminează fapta neachitării **impozitului, fiind utilizată noțiunea la singular**, respectiv, din definiția dată de art. 244 Cod penal nici nu este clar neachitarea cărui impozit este sancționată, impozit pe venit, pe avere, pe bunurile imobile, neachitarea impozitelor locale etc., și ca urmare fiind admise abuzuri din parte organelor de reprimare a statului care aplică prin extindere pe bunul său plac aplicarea normei penale respective.

9.23. Considerăm că respectiva abordare contravine angajamentelor asumate de către Republica Moldova prin semnarea Acordului de Asociere din 27.06.2014 între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și anume contravine prevederilor art. art. 243 al Acordului, care stabilește că fiecare parte face tot posibilul pentru a garanta implementarea și aplicarea pe teritoriul ei a standardelor convenite la nivel internațional privind reglementarea și supravegherea sectorului de servicii financiare și pentru combaterea fraudei și evaziunii fiscale, și art. 425 al Acordului care stabilește că, autoritățile din Republica Moldova asigură cercetarea și urmărirea penală a cazurilor presupuse și reale de fraudă, corupție sau orice altă neregulă, inclusiv conflict de interese, depistate în urma controalelor naționale sau ale UE, din momentul în care fraudă fiscală (evaziunea fiscală) este tratată diferențiat pe teritoriul Republicii Moldova și este aplicată contrar principiul legalității.

9.24. În acest sens aș menționa că deși însăși corpul judecătoresc a recunoscut că Taxele nu se au în vedere în ipoteza infracțiunii prevăzute de art. 244 al Codului penal, ținând cont de faptul că potrivit art. 6 alin. (2) al Codului fiscal, **Taxa nu este impozit**, aceștia contrar prevederilor legale nominalizate, aplică extensiv prin analogie legea, și anume:

În anul 2013, a fost editată lucrarea – Manualul Judecătorului pentru Cauze penale, manual care a fost elaborat la inițiativa **Președintelui Curții Supreme de Justiție** a Republicii Moldova cu **sustinerea Asociației Judecătorilor din Republica Moldova**, a Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova și a Universității de Studii Europene din Moldova.

Manual fiind recomandat **de Plenul Curții Supreme de Justiție** a Republicii Moldova, de **Consiliul Superior al Magistraturii din Republica Moldova**, de Consiliul Facultății de Drept a USM și Senatul USEM.

Lucrarea având ca obiectiv (cel puțin declarat) asigurarea corpului de magistrați, dar și a oricărui jurist, cu un instrument de lucru util în domeniul justiției penale.

Potrivit acestei lucrări elaborată în mare parte de magistrați, și anume la pag. 828 este inserat negru pe alb, citez:

„Taxa pe valoarea adăugată este un impozit, deci intră sub incidența alin. (1) art. 244 CP RM. Pe cale de consecință, este aplicabil alin. (1) art. 244 CP RM atunci când evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor are ca rezultat producerea urmărilor prejudiciabile sub forma neachitării taxei pe valoarea adăugată, a cărei mărime depășește 1500 unități convenționale.”

și imediat în aliniatul următor, este inserat de aceiași autori:

„În conformitate cu alin.(2) art.6 al Codului fiscal, **taxa** este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care **nu este impozit. Taxele nu se au în vedere în ipoteza infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.244 CP RM.** Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, având ca obiect taxele, urmează a fi sancționată, după caz, conform: alin. (2), (3), (4) sau (6) art.295 din Codul contravențional; alin.(5) art.260 sau alin.(4) art.261 din Codul fiscal etc.”.

Respectiv, însăși autoritățile care urmează a aplica norma legală a art. 244 al Codului penal ca urmare a faptului că nu sunt îndeplinite condițiile de claritate și calitate a legii o aplică defectuos prin analogie sau extinderea normei penale și pentru alte fapte ce nu sunt sancționate conform Codului penal.

9.25. Acest argument, ne demonstrează că în materie penală, în Republica Moldova cetățenilor nu îi este asigurat dreptul la un proces echitabil, cetățenii și în continuare sunt judecați și condamnați pentru fapte ce nu sunt sancționate conform prevederilor penale.

9.26. Această discrepanță de interpretare și de aplicare a normei legale și anume a noțiunii de impozit inserată la art. 244 al Codului penal, cărora autoritățile le dau interpretări contradictorii, care se exclud reciproc, nu îndeplinesc cerința de calitate a legii impusă de Constituție și CEDO.

9.27. În consecință, considerăm că întregul text de lege contestat este formulat de o manieră imprecisă și neclară, fapt care nu corespunde rigorilor de claritate și previzibilitate, consfințite în articolul 23 alin. (2) din Constituției Republicii Moldova, întregul text de lege contestat este formulat de o manieră imprecisă și neclară, fapt care nu corespunde rigorilor de claritate și previzibilitate, prin ce, în final se limitează și sunt încălcate garanțiile și drepturile cetățenilor consfințite la art. 21, 22, 23 al Constituției Republicii Moldova, iar această limitare, prin prisma dispoziției art. 54 din Constituție, constituie o restrângere nejustificată a dreptului cetățenilor de nu fi judecați pentru o faptă ce nu este sancționată penal precum și principiul, conform căruia o lege penală nu poate fi interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului în special prin analogie.

V- CERINȚELE AUTORILOR SESIZĂRII

10. Admiterea prezentei excepții de constituționalitate;

10.1. Exercițarea controlului constituționalității dispozițiilor art. 244 alin. (1) Cod penal „*Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale...*” și dispozițiilor art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal „*Aceeași acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari*”, în vederea corespunderii cu art. 21, art. 22, art. 23, art. 54 din Constituție și art. art. 6, 7 al Convenție europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, reieșind din argumentele invocate de autori în prezenta sesizare și declararea neconstituțională a următorului text din art. 244 alin. (1) Cod penal - „*Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale...*” și dispozițiilor din art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal - „*Aceeași acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari*”.

VI - DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

- Considerăm că sunt întrunite toate condițiile menționate în Hotărârea Curții Constituționale cu nr.2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție;
- Obiectul sesizării privind excepția de neconstituționalitate se include în categoria actelor prevăzute în art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție. Instanța de judecată la cerere sesizează Curtea Constituțională pentru a se expune referitor la verificarea constituționalității dispozițiilor din *art. 244 alin. (1) Cod penal și art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal* în sensul corespunderii lor prevederilor art. 21, art. 22, art. 23, art. 54 din Constituție și art. art. 6, 7 al Convenție europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale;
- Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

VII - LISTA ACTELOR ANEXATE

- (i) Copiile mandatelor pe numele avocatului;
- (ii) Copia sentinței Judecătoriei sect. Centru mun. Chișinău din 14.12.2015;

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declarăm pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

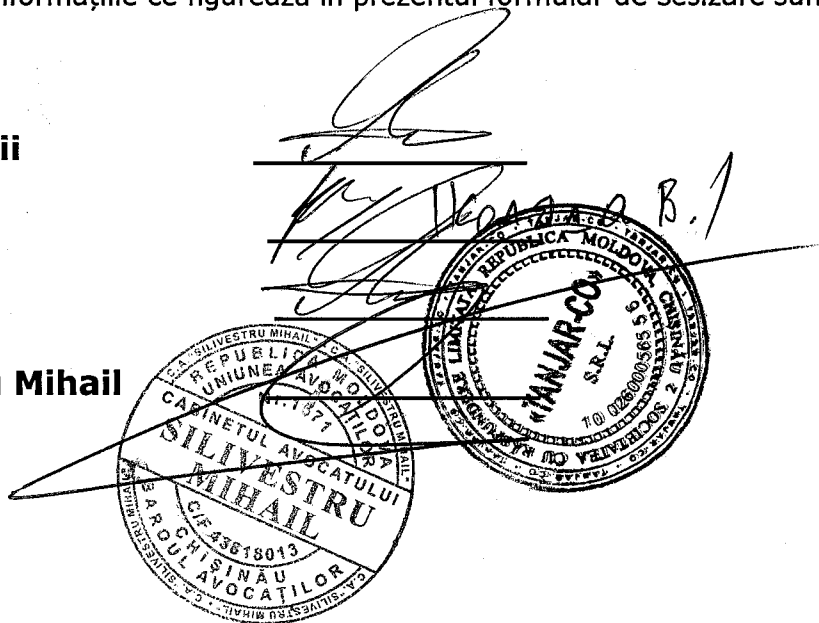
Iarmolenco Anatolii

Coleada Victor

SRL Tanjar-Co

Avocatul Silvestru Mihail

Data: 31 mai 2017

ÎNCHEIERE

12 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței:

Cobzac Elena

Judecători:

Ouș Ludmila și Teleucă Stelian

Grefier:

Lungu Maricica

Cu participarea:

Procurorului:

Scutelnic Cătălin

Inculpaților:

Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor

Avocatului:

Silivestru Mihail

A examinat în ședință publică sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de inculpații Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor și SRL „Tanjar-Co” și de avocatul Silivestru Mihail în interesele inculpaților privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor art. 244 alin. (1) și (2) lit. b) Cod penal al Republicii Moldova sub aspectul corespunderii art. 21, 22, 23, 54 din Constituția Republicii Moldova și art. 7 CEDO.

și

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei mun. Chișinău din 14 decembrie 2015, au fost recunoscuți vinovați:

- Iarmolenco Anatolii și persoana juridică SRL „Tanjar-Co” în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și, în temeiul art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, au fost liberați de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție;

- Coleada Victor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și, în temeiul art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, au fost liberați de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Acțiunea civilă înaintată de către Ministerul Finanțelor a fost admisă, încasându-se de la Iarmolenco Anatolii, SRL „Tanjar-Co” și Coleada Victor, în mod solidar, în folosul statului, prejudiciul material cauzat bugetului de stat în mărime de 11 495 175,31 lei și majorarea de întârziere pentru neachitarea în termen a obligației fiscale în mărime de 7 229 315,75 lei, în sumă totală de 18 724 491,06 lei.

2. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Tabarcea Iurie, în numele inculpaților Iarmolenco Anatolii și persoana juridică SRL „Tanjar-Co”, care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie achitați, deoarece vinovăția acestora nu a fost demonstrată.

2.1. *Împotriva sentinței nominalizate a înaintat apel și inculpatul Coleada Victor, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie achitat, precum și să fie respinsă acțiunea civilă, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, invocând că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii.*

2.3. *Sentința respectivă a fost atacată cu apel și de către avocatul Burlacu Marcel în interesele inculpaților Iarmolenco Anatolii și SRL „Tanjar CO”, care a solicitat achitarea inculpaților, pe motivul lipsei în acțiunile acestora a elementelor constitutive ale infracțiunii.*

3. *Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016 apeleurile declarate de către avocatul Tabarcea Iurii în numele inculpaților Iarmolenco Anatolii și persoana juridică SRL „Tanjar-Co”, și de către inculpatul Coleada Victor au fost admise, a fost casată sentința, inclusiv din oficiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal împotriva inculpaților Iarmolenco Anatolii și persoana juridică SRL „Tanjar-Co” în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și Coleada Victor în baza art. 42 alin. (5), 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.*

Acțiunea civilă înaintată de către Ministerul Finanțelor a fost admisă, încasându-se de la persoana juridică SRL „Tanjar-Co”, Iarmolenco Anatolii și Coleada Victor, în mod solidar, în beneficiul statului prejudiciul material cauzat bugetului de stat în sumă de 11 495 175,31 lei, majorarea de întârziere pentru neachitării în termen a obligației fiscale în sumă de 7 229 315,75 lei, iar în total în sumă de 18 724 491,06 lei.

3.1. *Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07.03.2017 s-au admis recursurile ordinare declarate de către inculpatul Coleada Victor și avocatul Burlacu Marcel în numele inculpaților Iarmolenco Anatolii și SRL „Tanjar-Co”, a fost casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui Coleada Victor, Iarmolenco Anatolii și SRL „Tanjar-Co”, și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.*

4. *Inculpații Iarmolenco Anatolii, Coleada Victor, SRL „Tanjar-Com” și avocatul Silivestru Mihail, care acționează în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale inculpaților, au înaintat în ședința Curții de Apel excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 244 alin. (1) Cod penal și art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.*

În motivarea demersului înaintat, autorii acestuia au solicitat exercitarea controlului constituționalității dispozițiilor art. 244 alin. (1) Cod penal „Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale...” și dispozițiilor art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal „Aceeși

acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari", în vederea corespunderii cu art. 21, art. 22, art. 23, art. 54 din Constituție și art. art. 6, 7 al Convenție europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentate, reieșind din argumentele invocate de autori în sesizare și declararea neconstituțională a următorului text din art. 244 alin. (1) Cod penal - „Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale...” și dispozițiilor din art. 244 alin. (2) lit. b) din Codul penal - „Același acțiune care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari”, invocând că discrepanța de interpretare și de aplicare a noșnei legale și anume a noșnii de impozit inserată la art. 244 al Codului penal, cărora autoritățile le dau interpretări contradictorii, care se exclud reciproc, nu îndeplinesc cerința de calitate a legii impusă de Constituție și CEDO.

Autorii au mai invocat că întregul text de lege contestat este formulat de o manieră imprecisă și neclară, fapt care nu corespunde rigorilor de claritate și previzibilitate, consfințite în articolul 23 alin. (2) din Constituției Republicii Moldova, întregul text de lege contestat este formulat de o manieră imprecisă și neclară, fapt care nu corespunde rigorilor de claritate și previzibilitate, prin ce, în final se limitează și sunt încălcate garanțiile și drepturile cetățenilor consfințite la art. 21, 22, 23 al Constituției Republicii Moldova, iar această limitare, prin prisma dispoziției art. 54 din Constituție, constituie o restrângere nejustificată a dreptului cetățenilor de nu fi judecați pentru o faptă ce nu este sancționată penal precum și principiul, conform căruia o lege penală nu poate fi interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului în special prin analogie.

Totodată, din conținutul articolului 244 al Codului penal nici nu reiese posibilitatea cel puțin de a deduce neachitarea cărui impozit este pasibil de răspundere penală, or, spre deosebire de art. 58 al Constituției, care impune ca obligație de a achita impozitele și taxele pentru cetățenii R. Moldova, art. 244 al Codului penal incriminează fapta neachitării impozitului, fiind utilizată noșnii la singular, respectiv, din definirea dată de art. 244 Cod penal nici nu este clar neachitarea cărui impozit este sancționată, impozit pe venit, pe avere, pe bunurile imobile, neachitarea impozitelor locale etc., și ca urmare fiind admise abuzuri din parte organelor de reprimare a statului care aplică prin extindere pe bunul său plac aplicarea noșnei penale respective.

5. Inculpații Iarmolenco Anatolii și Coleada Victor, precum și avocatul Silivestru Mihail, au solicitat în ședința Curții de Apel admiterea demersului privind sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 244 alin. (1) Cod penal și art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Procurorul a solicitat respingerea demersului ca fiind neîntemeiat.

4.1. Examinând materialele cauzei, în special temeiurile demersului nominalizat, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal

consideră necesar de a admite demersul despre verificarea constituționalității normelor de drept, și anume a dispozițiilor art. 244 alin. (1) Cod penal și art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal sub aspectul corespunderii art. 22; 23; 54 din Constituție și art. 6, 7 ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu art. 342 Cod de procedură penală, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurării, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

Conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

Conform art. 7 alin. (2) Cod de procedură penală, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

Conform art. 7 alin. (3 și 6) Cod de procedură penală (3) *Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.*

(6) *Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.*

Conform pct. 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării

Centru, mun. Chişinău din 14.12.2015 în cauza penală de acuzare a lui Iarmolenco Anatolii Alexandr, Coleada Victor Vladimir şi SRL „Tanjar-Co” în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod Penal al Republicii Moldova până la soluţionarea de către Curtea Constituţională a excepţiei de neconstituţionalitate.

Preşedintele şedinţei, judecător:

Judecător :

Judecător :

Cobzac Elena

Ouş Ludmila

Teleucă Stelian

